

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za čertert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 21. listopada 1884.

List 47.

Premišljevanja in molitve za vse stanovce.

(Dalje.)

Jezusova mladost.

a) Rast v spoznanji.

Od Jezusove mladosti le malo vemo. Edino, kar nam je o njegovi mladosti znanega, najdemo pri sv. Lukežu (v 2. pogl.), kjer sv. evangelist popisuje njegovo pot v Jeruzalem na velikonočne praznike, ko je bil 12 let star, kako je v tempeljnu ostal, in kako sta ga Marija in Jožef še le tretji dan zopet našla, in kako je ž njima šel nazaj v Nazaret in jima je pokoren bil. To dogodbo pa sklepa sv. Lukež s temi besedami: In Jezus je rasel v modrosti in starosti in v gnadi pri Bogu in pri ljudeh.

Jezus je po Božji naturi od vekomaj imel vse znanje in vso modrost; kot Bog ni mogel rasti v spoznanji; po človeški naturi pa je vedno več znanje, modrost in popolnost blagovolil kazati zato, da nam je tudi v tem zgled, da si moramo za vedno več razumnost, modrost in učenost prizadevati! Božja volja tedaj je, da kakor rastemo na dnevih in letih, naj rastemo tudi v spoznanji, v vednostih in učenostih. Da je temu tako, nam priča naša lastna pamet, ki po znanji hrepeni, in ki res tudi v znanji in učenostih napreduje, kjer se doslednje razvija, ali kjer si ji zapreke ne stavijo. Ravno tako je pa tudi res, da razvitek uma tam zastane, kjer se njegova izolika zamudi, ali kjer se po dobljenem izobraženju zopet opusti in zauemari.

Kakšno dolžnost imam tedaj gledé uma? Po Božji volji, po naturnem redu in po Jezusovem zgledu moram si um za vse dobro bistrirati, znanja in spoznanja v dobrem si pridobivati, od dne do dne v vednostih in učenostih za dušni blagor rasti. Ako tega ne storim, me ojster odgovor čaka, zakaj zdrava pamet je velik dar Božji, je talent, s katerim moram delovati in dobiček delati, ako nočem, da me zadene gorjé, ktero je Gospod zažugal nepridnemu hlapcu, ki je svoj talent zakopal.

Če si pa moram neprenehoma za vedno boljše spoznanje, za vednosti in učenosti prizadevati, je vprašanje: kaj in kako naj se učim, kako naj na umu, v vednostih rastem?

Z umom moram spoznavati, kaj je prav, kaj ni prav, z umom moram dobro od hudega razločevati, z

umom moram Boga in njegove lastnosti, in še posebno njegovo voljo spoznavati, spoznavati tudi svoj namen in pomočke ga doseči.

Človeški um, ako je zdrav, nikdar ne miruje, ampak sebe in vse reči okoli sebe opazuje, po vzrokih in učinkih poprašuje, zvezo in namen posameznih reči preiskuje. In res moramo spoznati, da je človeški um silno globoko že proderl v sostavo in delovanje natornih moči, kakor ua to mnogotere, poseono novejši znajdbe glasno pričajo; ali mi pri vsem tem tudi naj bolj razsvitljen in izbistren človeški um nazaduje v take kota in temine zaide, da sam več naprej ne zna. In to so vprašanja o natornih rečeh in končnem cilju vsega stvarjenega, posebno o namenu človekovem. Tu pa pride luč Božjega razodenja človeškemu umu na pomoč, da zamore konečno spoznati pravo pot in tudi varno po njej hoditi.

Iz tega pa sledi, da je prav in koristno, če se človek z znanjem natornih reči pečá, da je pa vendar le perva in naj imenitniši učenost in znanje to, da spozná in vé svoj konečni namen in pomočke, kako ga doseči. To je prava in resnična učenost, brez ktere vse drugo znanje kaj ne koristi, to je tako imenovana učenost svetnikov. Zato pravi sv. Tomaž Kempčan: Prazno je vse drugo, nepridno in za nič, razun Boga ljubiti in njemu samemu služiti (1. buk. 1, 2). Jest tedaj na umu rastem, če si resnično prizadevam, da bi vsaki dan voljo Božjo bolj spoznal, in potem tudi svoje življenje vrnal. Prav je, če si tudi drugih vednost nabiram, pa le kar in kolikor služijo k naj viši učenosti, k učenosti našega zveličanja. Zato je dandanašnji veliko posvetno učenih, ki pa za zveličanje skerbeti pozabijo. Od takih pravi sv. Tomaž Kemp. (v 2. pogl.): Zares pohleven kmet, kteri Bogu služi, je boljši, kakor prevzeten učen človek, kteri premišluje, kako se nebo in zvezde verté, sam sebe pa pozabi. — Veliko jih je tudi posvetno učenih, ki se le na sebe in svoj um zanašajo; Božje razodenje pa zane-marjajo ali celo zametujejo. Ali je potem čudo, da jih toliko, posebno med tako imenevanimi učenjaki, s pravega pota zaide, ker človeška pamet je vendar le slaba leščerba, naj je še tako izbistrena in razsvitljena, proti luči Božjega razodenja, kterega zajemamo iz sv. pisma in ustnega izročila katoliške cerkve.

Zato pa ta učenost svetnikov, učenost zveličanja, kakor se vidi in zdi priprosta, vendar Bog le ponižnim daje in tistim, ki ga zato prosijo, kakor Kristus govori

Zahvalim te Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to (skrivnost, učenost) skril (posvetno) modrim in razumnim, in si razodel jo malim (ponižnim), in kakor piše sv. Jakob: Ako kdo zmed vas potrebuje modrosti, naj jo prosi od Boga (1, 6.) in jo bo tudi res dobil, kakor nam priča Modri, ki pravi: Prosil sem in razumnost mi je bila dana, klical sem in v mé je prišel duh modrosti.

Molitev.

O Bog, zahvalim se Ti za zdravo pamet, katero si mi dal. To je Tvoj dar in velik talent, od kterega bom moral ojster odgovor dajati. Zato ga pa hočem tudi po Tvoji sv. volji in po zgledu Tvojega Sina rabiti. Moja resnična želja je, da rastem, kakor v starosti, tako tudi v modrosti, v pravem spoznanji. Zato si bom skerbno prizadeval, da bom vsaki dan Tebe in Tvojo voljo bolje spoznaval, da si bom pridobival mojemu stanu in namenu potrebnih učenost. S tvojim prerokom Davidom hočem Tvojo postavo premišljevat noč in dan, vedno misliti in predarjati, kako bi Tebi bolj dopadal, kakšnih priložnosti se varoval, da tem gotovejše svoj namen dosežem. Vsaki dan hočem kaj iz sv. pisma, ali iz življenja svetnikov ali kaj družega pobožnega brati, da bom Tvojo voljo toliko bolj spoznal in svoje dolžnosti. Kaj mi pač pomaga vsa posvetna učenost, če pa Tebi služiti prav ne znam, če prave poti v nebesa ne vém. Zato ne prosim za čast, za dolgo življenje, za bogastvo in premoženje; ampak za modrost in pravo učenost, ki me bo učila Tebi prav služiti in tako večno zveličanje doseči! O Gospod, ki se daš ponižnim sprostiti, vsaki dan Te bom prosil za modrost, za zveličansko učenost, in Ti mi dobrega duha, duha modrosti, ne boš odrekel. Amen.

(Dalje prih.)

Veronika in njen pert.

Rimski cesar Tiberij ležal je bolan v svoji palači. Bil je sam, nobenega strežaja ni bilo pri njem v sobi. Stopila sta notri dva potna človeka. Eden bil je, kakor je bilo videti po vnanjem, plemenit in veljaven Rimec, druga pa je bila izraelska žena in je imela v roki volnen pert, na katerem je bila podoba kervavega in strašno ranjenega obraza. Bolnik ju je žalostno pogledal ter nekako nejevoljno dejal: „Voluzijan, — kje imaš moža, o katerem mi je pisal Pilat, da ozdravija bolnike in oživlja merliče?“

„Mogočni vladar — odgovori mu ponižno prišli Rimec — z veseljem slušal sem tvoje povelje ter šel na Jutrovo k Pilatu po tistega velicega čudodelnika — Jezusa. Toda osoda mi ni bila mila. Prišel sem v Jeruzalem in izvedel sem, da so tistega človeka kruti Judje umorili, pribili ga na križ kakor največega hudodelnika. A ne misli zaradi tega, da so te bogovi zapustili. Oni so mi precej potem pokazali človeka, ki mi je tole povedal: Poleg poti, ki derži na Golgato, stanuje neka žena. Njej zapustil je Jezus čudodelni spominek. Ko so Jezusa grozoviti rabeljni gnali v smert, hitela mu je naproti in mu je usmiljeno izrazila svoje sočutje, podavši mu konec perta raz glavo, da naj bi obrisal z njim si kervavi in zaprašeni obraz. V plačilo zato zapustil je Jezus na pertu podobo svojega obličja, in s to podobo ozdravila je žena že dosti bolnikov. — Šel sem urno k njej, ji povedal, kedo me je poslal — in zdaj čaka žena tukaj vladarjevega ukaza.“

V tem vperl je Tiberij skoraj nehoté svoj pogled v ženo in njeno podobo — in kaj se zgodi? Pri tej priči zapusti ga bolezen, katere niso mogli ozdraviti najslavnejši rimski zdravniki: cesar vstane popolnoma zdrav in krepak. Da bi se skazal hvaležnega za toliko dobroto,

zahteva v starašinski zbornici, da naj Jezusa povzdignejo med rimske bogove. Ali neskončna previdnost edinega večnega Boga ni dovolila, da bi Jezusa, edinorojenega Sinu Božjega častili neverni Rimci med svojimi izmišljenimi bogovi. Starašinam, ki so bili sicer pokorni hlapci svojemu cesarju, vdihnil je vsemogočni Vladar nebes in zemlje toliko poguma, da so se terdno ustavili volji Tiberijeve in tako zaprečili njegov sklep.

Tako nekako pripoveduje silno staro pobožno izročilo. Verniki večkrat, posebno v postnem času, opravljajoč lepo pobožnost sv. Križevega pota in premišlujejo tudi:

„S pertom Veronika
Obriše Jezusa;
Spomin zato ji dá
Terpljenja bridkega.“

Morda torej komu vstrežem, če dodam tej pripovedi o Veroniki in njenem pertu nekaj črtic.

Kedo pa je bila tista srečna Veronika, ki je podala Jezusu potni pert? Sveto pismo o njej nikjer nič ne pripoveduje. Zato bi lahko kedo mislil, da je Veronika izmišljena oseba, katero je sprejelo verno ljudstvo med svoje pobožne pripovedi. A kedor tako sodi, napačno sodi. Če v sv. pismu nikjer ne beremo o Veroniki, še nikakor ne smemo sklepati, da ta žena ni zgodovinska oseba. Saj o mnogih rečéh sv. pismo molči, ki so pa vendar resnične; poterjuje jih ustno izročilo. Tako tudi smemo brez dvoma verjeti, da je Veronika res živela, res podala Jezusu potni pert, ker spričuje to prestaro ustno izročilo in ker mnogi in zanesljivi pisatelji to poterjujejo. Če je pa res živela — poreče kedo — pa povej, kje je živela in kedaj in kedo je bila? — Na ta vprašanja rad odgovorim. Gledé imena Veronikinega niso vsi istih misli. Nekateri menijo, da je kervotočna žena, katero je Jezus ozdravil. Toda kervotočna žena, kakor priča slavni cerkveni zgodovinar in Cezarejski škof Evzebij (rojen l. 270, † l. 340), je bila doma iz Cezareje Filipove; Veronika pa iz Jeruzalema. Veronika je dobila ime od Jezusove podobe na potnem pertu. V 13. veku piše Gervasius Tiberiensis: Est Veronica vera pictura, t. j. Veronika pomeni pravo podobo ali sliko. Tako razlaga to besedo tudi v 17. veku francoski benediktin Mabillon. On pravi, da je Veronika sestavljena beseda iz: vera“ in „ikon,“ po naše „prava podoba“. To ženo imenujejo nekateri tudi Serafiko, naj prej se je po nekterih zvala Serafika, potlej je pa po oni podobi dobila ime. Poslušajmo zdaj, kaj pripoveduje o njej slavna Katarina Emerih.

Serafika ali Veronika bila je Janeza Kerstnika teta, iz Jeruzalema doma. Bila je kakih pet let stareja od Marije Jezusove matere. V sorodu je bila tudi staremu Simeonu, ki je pri darovanji Jezusovem v tempeljnu preprokoval, in od mladih nog prijateljica njegovim sinovom. Ko je dvanajstletni Jezus prišel v tempelj, bila je še neomožena. Pošiljala je v detinskih letih Jezusu jedi, stanujočemu v mali hišici pred mestom. Ta hišica bila je nekaka vstanova za ubožce. V njej ostala je bila nekaj časa Marija, nesoč Jezusa v tempelj darovat in vanjo zahajal je kasneje Jezus še s svojimi učenci. V to hišico pošiljala je zadnji čas hrane Jezusu, ko je v tempeljnu učil. Omožila se je prav pozno. Vzela je Siraha, uda velikega zbora v tempeljnu. Ker on izperva Jezusu ni bil prijazen, tudi njej ni pustil hoditi za Gospodom. Ker ga pa le ni slušala, zapiral jo je v kazen večkrat v nekako klét. Ko sta ga Jožef Arimatejec in Nikodem spreobornila, potlej je z ženo bolje ravnal, ter ji ni več branil poslušati božjega Učenika.

Ko je Jezus pred velikonočnimi prazniki šel slovesno v Jeruzalem, pozdravljala ga je tudi Veronika kot kralja judovskega. Vzela je pert z glave in ga razger-

nila po tléh. To je bil prav tisti pert, ki ga je potlej Jezusu podala, da se je obrisal.

Ob cesti, ki je deržala na Golgato, imela je Veronika čedno hišico. Popotnikom še zdaj kažejo mesto, kjer je hiša stala. Tam je čakala pobožna žena Jezusa, ko so ga peljali rabeljni v smert. Pripravljen je imela zanj verč dobrega vina, da bi se z njim poživil onemogli Izveličar. Ko je zaslišala kričečo druhal okrog ponižnega, s težkim križem obloženega Jezusa, hitela mu je z malo dekllico naproti, padla preden na kolena, dvignila konec svojega perta raz glavo in miloproseče dejala: Dovolj mi, da otarem obraz svojemu Gospodu. Jezus je prijel pert z levico in se obrisal. Potem je pert zganil, se zahvalil in ga dal nazaj. Vina, katero je imela dekllica, ni mogla dati Jezusu, ker vojaki niso pustili. Bežala je domú, položila pert na mizo in je omedlela. Prišel je k njej neki znanec, jo spravil k zavesti in ji pokazal podobo, katere prej ni videla, ker je bila pert, ko ji je ga dal Jezus nazaj, kar zganjen spravila in tako djala na mizo. Pogledala je zdaj podobo, — čutila se popolnoma poživljeno, ter je zaklicala: „Zdaj čem vse zapustiti, Gospod mi je dal spominek.“

Tretje leto po Kristusovem vnebohodu poslal je rimski cesar človeka v Jeruzalem, da naj zbira priče Jezusove smerti in njegovega vstajenja. Med družimi osebami, katere je pripeljal ta človek v Rim, bila je tudi Veronika. Cesar bil je tačas bolan in je ležal na visoki postelji. Nobenega družega ni bilo pri njem, razun Veronike. Razgernila je bila pred cesarjem potni pert. Bil je to volnén pert, precej dalji kakor širok. Ženske so nosile take perte čez ramo in čez pleča in so jih včasih potegnile tudi čez glavo nekako tako, kakor pri nas po zimi kmetice zimske rute. Podoba na tem pertu ni bila na sredi, ampak bolj pri kraji, in ni bila čista slika, temveč s kervijo navtisnjena. Cesar je pert pogledal in — ozdravel. V plačilo hotel je ženo obdržati v Rimu, ji dati hišo, posestva in delavcev; ali ona ni ničesar marala. Želela je le iti v Jeruzalem nazaj, da bi ondi umerla, kakor Jezus. Ker je cesar potlej ni več ustavljal, vernila se je domú. Ko so tam preganjali kristjane, hotela je ubežati; a došli so jo, zaperli v ječo, kjer je za lakoto umerla kot mučenica.

Njen pert so dobile pobožne jeruzalemske žene. Od njih ga je dobil učenc Tadej, ga vzel v Edeso in storil z njim veliko čudežev. Bil je potlej ta pert tudi v Carigradu, po aposteljnih pa je prišel cerkvi v posest.

Tako nekako pripoveduje Katarina Emerih in tako je moralo res tudi biti. Z njeno pripovedjo vjema se poprejšnje izročilo gledé čudeža s Tiberijem vjema v vseh glavnih točkah, le nekatere malenkosti so tam drugače zasukane, ki pa resnice ne kalé.

Če se pripovedi proti koncu ne vjemate, to ne priča zoper nas. Pervo izročilo pripoveduje, da se je Tiberij hotel Jezusu hvaležnega skazati za prejeto zdravje; Katarina pa pravi, da Veroniki. To si čisto nič ne nasprotuje. Oboje je lahko bilo. Da je cesar pokazal hvaležnost, je naravno. Vprašati je treba le: komu se je kazal hvaležnega? Ker je — kakor kaže prvo izročilo — vedel, čigava je bila podoba, katero je bil pogledal in potem ozdravel, ni prav nič čudno, če se je hotel Jezusu zahvaliti, se vé, da zahvaliti se po šegi rimski. Ker je pa Veronika prinesla podobo in je ona pri čudeži posredovala, zaslužila je tudi ona zahvalo ali plačilo, katero ji je cesar, kakor pravi Katarina, tudi res ponudil: torej je bilo oboje mogoče in je oboje verjetno. Sicer so pa to, kakor sem djal, malenkosti, na katere ni toliko gledati. Bistvo je to, da je Veronika res bila v Rimu in je res ozdravila bolnega cesarja, ali če splošno govorim, da je s pertom res delala čudeže. To pa je resnično, kar nam pričajo zanesljivi možje. Sv. Metod,

ki je bil krog leta 285 škof v Tiru, pripoveduje, da je Veronika z veliko skerbjo in častjo hranila pert in delala z njim mnoga čuda. Lucius Dexter, sv. Hieronima verstnik, piše v svoji cerkveni zgodovini, da je ona spremila sv. Petra v Rim, ozdravila Tiberija, pert pa izročila sv. Klemenu, ki je za sv. Petrom zasedel v Rimu škofovski prestol. In še drugi cerkveni pisatelji nam pritegujejo, katerih pa nočem več navajati, ker že ta dva zadostujeta.

Še ena priča je važna, katere ne smemo prezreti — sv. cerkev sama. Ona namreč Veronikiu potni pert že dolgo kot svetinjo časti. Že v začetku sv. Cerkve prinesli so pert v Rim in so ga ondi kot drag spominek Jezusov častili. Leta 1011 postavili so altar potnega perta, 21. sušca l. 1606 izpostavili so papež Pavel V ta pert med drugimi svetinjami v cerkvi sv. Petra. Kornelius a Lapide pravi, da ga je večkrat videl, in da hrani vatikanska knjižnica star rokopis o čudežih, ki so se zgodili po tem pertu. Pert je še danes v Rimu in se kaže v posebnih časih vernikom, da ga časté. — Srečen človek, porečeš, kateremu je dano videti in počastiti to predragoceno svetinjo v Rimu!

Res, srečen tisti človek, a srečen si tudi ti. Ni ti treba hoditi v daljni Rim; stopi v bližnjo cerkev, ozri se na steno in tam imaš na šesti postaji sv. Križevega pota prav tiso podobo z Veroniko vred, ki podaja Kristusu potni pert. Postoj nekaj trenutkov pred to podobo, pomisli, čigava je, za koga je Jezus potil kervavi pot, ki ga je s tem prtom obrisal. Vtisni jo globoko v serce — in potni pert delal bo tudi v tebi znamenite čudeže.

A.

Sv. Marija Magdalena Paciška.

d) Pervo sveto obhajilo.

Najlepša izmed vseh pobožnost je pobožnost do presv. Rešnjega Telesa, in naj lepši dan v mladostnem življenju je dan prvega sv. obhajila. Tudi v tej obojni zadevi je bila Katinka vse hvale vredna.

Že prav zgodaj je hrepenela po sv. obhajilu, in čas, v katerem je morala čakati, zdel se ji je kakor tisoč let. Bog ji je že takrat dal spoznati, kako veličastno opravilo je sv. obhajilo. Kadar so bili mati pri sv. obhajilu, in to se je mnogokrat zgodilo, je hotela mala dekllica vedno pri njih biti, vsedala se je blizu njih in ves dan se ni mogla ločiti od njih. Če so jo mati čudeč se vprašali, zakaj to dela, je odgovorila: „Po Jezusu imate duh!“ Čutila je prijetno vonjavo presv. Zakramenta, ki so ga mati zjutraj prejeli.

Dalje se je njena nenavadna ljubezen do presv. Rešnjega Telesa v tem posebno pokazala, da, ker ga že sama ni smela sprejeti, kakor si je želela, je vsaj hotela videti, kako so ga drugi sprejemali. Prosila je toraj mater, naj jo vzemejo o praznikih saboj v jezuitovsko cerkev sv. Janeza, kjer je šla vsa družina k spovedi in k sv. obhajilu. Tam je ostala tri do štiri ure zapored, ker je čakala obhajancev ter z njimi vsa utolažena šla domú.

Slednjič je prišel tako težko pričakovani, tako silno zaželjeni čas. Katinka je bila stara deset let. V tem letu so ji njen spovednik P. Andrej Rosi že dovolili iti k sv. obhajilu; čeravno se takrat sploh ni dovoljevalo otrokom v tej dobi prvo sv. obhajilo, njej se zaradi tolike svetosti, tolike razumnosti in tolikega hrepenenja ni moglo odreči in dalje odlašati. Veselje tega presrečnega otroka je bilo ravno tako nepopisljivo, kakor je bila nedopovedljivo velika njena hvaležnost do Boga za toliko dobroto. Mislila si je, da je ni zdaj srečniše stvari na svetu, in tisti dan

*

ko se je pripravljala za sv. obhajilo, ni ne mislila ne govorila o drugem, kakor o najsv. zakramentu. Pa ne le zadnji dan, ampak dolgo časa, takorekoč vse svoje življenje, odkar se je zavedala, se je pripravljala za to najsvetejše opravilo. Tako skerbno pripravljena je v praznik Marijinega oznanjenja 25. marca l. 1576 preblaga deklica — angelj v človeški podobi! — pervikrat pristopila k mizi Gospodovi. Koliko srečo je takrat uživalo njeno bogoljubno serce, to le ona vé in Bog. Še pozneje je pravila, da še nikoli ni občutila tolikega veselja in tolike tolažbe, kakor tisti presrečni trenutek, ko je Jezus Kristus pervikrat prišel v njeno serce. In od tedaj je neizrečeno hrepnela gostokrat sprejemati ta nebeški kruh. Ker so njen spovednik poznali njeno biserno čistost in angeljsko pobožnost, so ustregli njeni koperneči želji, ter dovolili, da smé vsaki teden iti k sv. obhajilu. Ves teden je štela dneve in ure, tako težko je pričakovala blaženega trenutka sv. obhajila. In ko je slednjič prišel, jokala se je veselja.

Kmali potlej, ko je ravno nastopila enajsto leto in je v cerkvi sv. Janeza, kjer je bila prejela prvo sv. obhajilo, véliki čertek premišljevala veliko ljubezen, ki nam jo je Jezus v tem skazal, da je postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa; kar nagloma začuti v sercu goreče želje, da bi mu v zahvalo za preveliko ljubezen kaj posebnega darovala. Ker pa ni imela ničesar, kar bi bilo moglo biti Bogu bolj prijetno, kakor njena angeljska čistost in nedolžnost; zato je, razsvitljena od zgoraj, obljubila, da jo bo brezmadežno ohranila vse dni svojega življenja. — To je bilo Jezusu všeč, in pozneje ji je v zamaknjenji razodel, da ji je bil tisti dan ko je storila obljubo vednega devišta, dal perstan na roko ter si jo izvolil za svojo nevesto.

e) Napredovanje v dobrem.

Pervo sv. obhajilo je nekakšen mejnik v dušnem življenju. Ravno taki nikoli ne ostanejo otroci, kakoršni so bili na dan prvega sv. obhajila: ako si to nebeško milost v prid obračajo, postajajo od dne do dne boljši in popolniji; ako pa ne, se pogrezujejo v čedalje večje hudobije in pregrehe.

Seveda je prištevati blagočutna Katinka med one srečne, ki si milost prvega sv. obhajila, kolikor je le mogoče, v prid obračajo. Zato je tudi tako čudovito hitro v dobrem napredovala, čeravno je bila že takrat tako pridna in dobra, da bi človek skoraj mislil, da ne more biti boljša in pridniša. Ali preblaga deklica je dobro vedela, da tukaj na zemlji ne more nihče reči, da je že dovelj svet, ampak vsakdo se mora ravnati po besedah sv. pisma, ki pravi: „Kdor je svet, naj bo še svetejši, kdor je pravičen, bodi še pravičniji!“ In z vso močjo svoje mlade duše si je prizadevala za še večjo popolnost, da bi bila čedalje bolj podobna Jezusu, nebeskemu Ženinu.

Vsaka stvar Božja, nebo, zemlja, polje, vse jo je spominjalo na Boga, vse ji je glasno oznanovalo njegovo neskončno dobroto. Tolika ljubezen in tolika hvaležnost do predobrotljivega Boga se je v nemala v njenem sercu, da je tudi na zunanje ni mogla prikrihati, ampak se je tudi razodevala v očéh, v besedah in v vsem vedenju.

Tako n. pr. se je nekega dne v svojem trinajstem letu z materjo sprehajala po lepem travniku. Po lepoti solčnega dne, po krasoti jasnega neba, po širnem razgledu zelenih travnikov in logov so bile naenkrat njene mladostne misli povzdignjene do tako vzvišenih nebeskih želj in čutil, da ni mogla svoje preobilne ljubezni in hvaležnosti do Boga nič več prikri-

vati, — sapa in glas ji zastane! Mati menijo, da je omedlela, in jo hitro domú odvedejo; toda kmali spoznajo, da to ni bila telesna bolehnost ali slabost, ampak le njeno dušno življenje je tako vsplamtelo, da je za nekaj časa prejenjala telesna moč.

Zares, prav velik zaklad dobrih dél in obilnega zasluženja za nebesa si je nabrala v malo letih ta izvoljena deklica s svojo plamtečo gorečnostjo hrepeneč po pravi svetosti in popolnosti. V nekem zamaknjenji ji je Jezus novega leta dan 1590 pokazal, kako zelo všeč so mu bile njene mladostne molitve in bogoljubna opravila njenih otročjih lét; in spoznati ji je dal, da je vse zanj v nebesih shranjeno. Mnogo tacega je sama razodela, n. pr.: za plačilo njene gorečnosti, s katero je, kakor je bilo že povedano, celo noč objokovala neko razžaljenje Boga in bližnjega, ji je bilo v nebesih shranjeno dragoceno živo rudeče oblačilo. V plačilo za pritergovanje in zatajevanje, ker ni hotela jesti sadja in sladkarij, videla je sreberno mizo, pokrito z najbolj izbranimi in najboljšimi jedili. V plačilo za skerbno ohranitev deviške čistosti, ki jo je bila Bogu obljubila, ji je Jezus pokazal dve sreberni zapestnici z dražimi kameni krasno olupšani, ktere bo v nebesih prejela. In tako je videla še brez števila drugih plačil, ki so bila odložena za razna dobra dela.

Pri tem zamaknjenji se je silno čudila, da tako obilno Bog poplačuje dela, ktera so se ji tako majhna in neznahtna zdela. Iz tega se lahko učite, kako bogato Bog poplačuje vsako, tudi najmanjše delo, ki ga iz ljubezni do njega opravite. Sto in stokrat na dan vam je prilika kaj dobrega storiti, z dobrim namenom pa se tudi vsa navadna opravila, razum grešnih, v zaslužna dela spremenijo; kolik zaklad si lahko v nebesih pridobite, ako le hočete. Tega vam sicer ne morem obljubiti, da bi ga vam Jezus že v tem življenju pokazal, kakor svoji ljubljenci Katarinici; ali zagledali ga boste ob zadnji uri, in v neizmernem veselju se boste začudili, kdaj se je moglo toliko nabratí! Toraj le odlašati ne; za vsak trenutek bi bilo škoda!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Kranjsko in Bosna.*) Kakor naša dežela primeroma skoro največ stori za omikanje zapušnih narodov, tako še posebno za povzdigo naših južnih bratov Bošnjakov. Že ima Bosna precejšno število svojih sinov na Kranjskem, ki se učijo raznih rokodelstev, nekaj pa jih je v šolah. Te dni je redovnik subprijor iz Banjaluke č. g. P. Kazimir Benek, naš rojak iz Notranjskega, zopet pripeljal tri dečke v Ljubljano, katerih eden se bo učil klobučarstva v Borovnici, dva ostaneta v Ljubljani, ter se bode eden učil vertnarstva, drugi pékarstva v samostanu usmiljenih sester. Njih imena so: Ivan Bilančić, Marko Mijić in Peter Tutić.

Koliko naša dežela sicer stori za Bosno, je znano. Ne le, da se pošilja marsikaj denarne pomoči, gro tje doli tudi precej cerkvene robe. Ravno napravljamo velik zaboj paramentov, ki so sicer stari, pa še dobri za rabo, zlasti v tako ubožni deželi, kakor je Bosna oziroma na katoličane.

Posebna pomoč pa je tudi osebstvo, ki ga Bosna dobiva iz Kranjskega. Že imamo v tej deželi enega kanonika; omenjenega patra subprijora, ki je drugi dostojnik v velikem samostanu Marija-Zvezdi, in še precej Kranjcev Trapistov ravno tam (eden se pripravlja na mašništvo in nekaj jih je bratov laikov); imamo dalje v Bosni verlega misijonarja g. Val. Lah-a, pa tudi nekaj redovnic po samostanih. Vsi ti se pečajo z odrasenimi,

še najbolj pa z odgojo bosanske mladine obojega spola.

Zdaj pa naj omenimo še nekaj, kar tiče posebej korist in blagor naših domačih šolskih mladenčev in njihovih staršev in svojcev. Pri sedanji terdi šolski zistemi zastane marsikaj gimnazijskih mladenčev, da ne morejo v šolah naprej, ker jim v eni ali drugi tvari spodleti, ali sploh ne morejo visoke šolnine plačati, družih izdajkov zmagovati itd. Vsim takim, ako imajo dobro voljo, je odperto prav vgodno pribežališe pri oo. Trapistih v Marija-Zvezdi pri Banjaluki. Tam zamorejo postati ali prosti delavci (kar je odperto tudi nešolanim mladenčem), ali bratje laiki, prav lahko pa tudi mašniki, ako so se le kaj malega latinščine že učili, kakor je čast. P. Kazimir zdaj subprijor, ki je bil pred malo leti še tergovski pomočnik na Notranjskem. Uči se taki mladenec v samostanu samem latinščine in naj potrebnih bogoslovskih ved ter je v ne predolgem času lahko mašnik; živa duša ga ne praša za število šól, za maturo in druge „sekature,“ opravi se vse v samostanu, prednik mu dá spričalo, da je za red izobražen, in škof ga brez prideržka posveti. Ondi namreč je še nekaj svobode, ktera je drugod v milijone paragrafov vprežena in torej po večem spod solnca zginila. Liberalni omreženci s paragrafi pa svet slepe, da je v samostanih sužnjost in mračnjaštvo. Ko bi jim kdo verjel! Radovoljna pokoršina zavolj Boga, ki je že tako dolžnost, menda ni ne sužnjost in ne mračnjaštvo; naj večje mračnjaštvo je napuh in prekucijski duh, kajti on ponesema svojega očeta satana, ki je pri vsih visokih mislih v večne teme vprežen.

Iz Marselja naznanja privatno pismo žalostno novico, da je 26. oktobra v Torinu umerl čast. g. Blaž Verri, naslednik ranjcega čast. Nikolaja Olivieri-a v odkupovanji zamurskih otrok. 24. oktobra ga je zadel mertvuđ. prejel je ss. zakramente, 25. so mu sv. Oče Leon XIII poslali blagoslov, ter je naslednji dan svojo lepo dušo Bogu izročil. Kakor oče Olivieri, tako je tudi čast g. Verri premnogim zamorskim otrokom naklonil milost sv. kersta in katoliško odrejo po samostanih in družih usmiljenih napravah. Pač lepe verste keršencev so obema v večnosti vesele naproti prišle. Po smerti Olivierovi si je g. Verri goreče prizadeval, da bi bil ranjki Olivieri prištet med svetnike; doklej je reč dospela, nam ni znano; vemo pa, da tudi v Ljubljani je skušal dobiti kaj prič oziroma na čednosti in velikoserčne dela r. očeta zamurcev. Bog daj apostoljskima možema večni mir, pa tudi zaslužen čast že na zemlji, ker svetnika sta brez dvoma oba.

Čertice iz življenja pokojnega prošta teržaškega prečast. g. dr. Jožefa Schneider-ja.

(Konec.)

Ko je nastopil mladi profesor svojo učiteljsko službo v Solnogradu, se je posebno priporočal svetemu Ivanu Kancijanu, nekdanjemu profesorju na visokih šolah v Krakovem:

„Cantii proles, decus o Lycei!
Me tui semper rapiebat ardor,
Esto patronus tenero cliati,
Sancte Joannes!“ (L. I. 25.)

(Kancijev roják, šol visokih dika!
Vedno sem tebe vnet do sedaj čislal,
Bodi mi dalje še zaštitnik mili,
Sveti Joanez!)

In bil je resnično do zadnje ure pokojnikov zavetnik, kajti 20. vinotoka, ko obhajamo god slovanskega svetnika sv. Janeza Kancija, je ta poklical svojega

zvestega častitelja Jožefa v lepšo domovino nad zvezdami. Saj poslednja latinska pesem, ktero je mons. Schneider zložil o priliki slovesnega vmeščenja milg. škofa Janeza Glavina 6. avgusta l. 1882, ima primeren sklep:

„Astra poli mirare, Pater, taciturna resident,
Aeternae patriae quaere viator opes.“

(Zvezdice nebne poglej, preljudi Oče, tihotno
One bliše ter kažó, večni da tam je naš dom.)

V nemškem jeziku je pokojnik dal tiskati lepo knjigo: „Eusebia, oder die Weihe des Gebetes,“ najpred v Terstu v Lloydovi tiskarni l. 1856, in drugi natis l. 1859 v Solnogradu. Žal, da drugi del „Evsebije,“ t. j. pobožne premišljevanja, „kakó“ in „kedáj“ nam je moliti, ostal je v rokopisu. Želja pokojnikova je bila, da bi ta zanimivi spis tu pa tam malo popravil in prikrajšal, predno ga za tisk priredi. V rokopisu je zapustil razun nekaj pridig, ktere je imel že v Solnogradu ali pa v Terstu v cerkvi novega sv. Antona kot postni pridigar, še druge osnovane nepopolne spise: „Perpetua“ oder Flammengebete, in načerte duhovnih vaj ali „eksercij“; „Theophilos,“ samo kos; isto tako: „Agatha.“ Kdo vé, če so se pozgubili kaki rokopisi. Kar je še ostalo, se bode shranilo v poseben oddelek kapitelskega arhiva (pismo hrama) v stolni cerkvi sv. Justa, kamor se postavi tudi že naročena dopersna slika pokojnika, ki je bil gotovo eden najslavnejših kanonikov teržaških.

V laškem jeziku ste dve knjigi od mons. Schneider-ja: „Eusebia, giaculatorie e ispirazioni. Trieste, Coen. 1875.“ in pa „Virginia,“ considerazioni sulla parabole delle dieci Vergini. II. edizione Trieste. Coen. l. 1864. V tej poslednji knjigi so krasne premišljevanja o evangeljskih desetih Devicah. (Mat. 25, 1—13.)

Prošt J. Schneider je bil glavni vstanovitelj bratovšine vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa, in ud in podpornik teržaške „katoliške družbe,“ kteri je daroval mnogo pobožnih in podučnih knjig. Vpisan je bil tudi v tretji red sv. Frančiška, in je, dokler je le mogel, jako rad zanjajal v samostan oo. kapucinov.

Vsled velikega dušnega napora v mlajših letih in mnogega nočnega čuvanja je začelo spanje ga zapuščati. Da bi torej mogel ložej spati, mu svetuje njegov zdravnik, da naj se dá elektrizirati. Petdesetkrat, kakor je pokojnik pravil, si je z ročnim strojem napeljeval električni tok po životu in posebno po glavi. Koristilo je le toliko, da je ložej spal, a na možgane je slabo vpljivalo elektrizovanje, kajti blagi pokojnik je imel vsakoverstnih umišljij in zgubil je ves spomin. Da ne razdraži živcev, ni smel nič več ne maševati ne brevijarja, ne drugih knjig ali časnikov čitati. Velika muka za gospoda, kteremu je bila ravno sv. maša (terpela je nad pol ure), duhovska molitev (brevijar tudi v koru je zahteval, da se opravlja po prepisu „digne, attente, devote“) in čitanje naj slajše opravilo. Zdelo se mu je, da sliši govoriti, prepevati, pa to le v domišljiji, in da ga preganjajo. Vprašam ga, ko je pravil, da vidi prikazni, kake da so? Bilo je preteklega poletja, in mi reče: „Videl sem pred seboj veliko sobano (dvorano), v kteri je vse bilo razmetano, polomljeno, zdrobljeno, potergano, — kar na krat zginejo v kraj te stvari, in v dvorani se pripravijo šolske klopí. Spredi na katedro stopi sam — rogati, ter jame podučevati, pa le neslane in smešne stvari je razlagal, da se je pred njim vse krohotalo.“

Veliko duš je pokojnik kot neutrudljivi spovednik in razsvetljen učenik po pravi poti v večnost vodil, zato je bil hudobni duh nauj serdit. Posebno ga je strahovito nadlegoval poslednje trenutke življenja. Imel

je ranjki svoje vice že na tem svetu, ker se je veliko zanimal za duše v „čistilišču“ s spisi v nemških „St. Benedicts-Stimmen;“ naj zadnji spis iz njegovega zlatnega peresa je v tem listu, in tudi, kakor mi je sporočeno, najzadnji govor njegov je bil o dušah v vicah. Po hudi borbi, vpil je neki jako, pa je mirno v Gospodu zaspal, in koj po smerti se mu je obraz nekako pomladil, da je bil kakor pred dvajset leti, in blažen smehljaj je obdajal mu ustnice, češ, „dokončal sem srečno svoj ték, vero sem ohranil, pripravljen mi je venec pravice.“ (Tim. 4, 7. 8.)

Lanskega leta 27. aprila je umrl preč. kanonik Miha Švab, velik prijatelj in spovednik pokojnega mons. prošta Šneiderja; telegrafično sporočilo je prišlo milg. škofu Janezu, ko so bili v Povirji pri mizi v župni hiši, a letos 20. vinctoka, ko so bili v isti hiši v Povirji, kjer so delili zakrament sv. birme, došel je telegram: mons. prošt Schneider je umrl. Čuden primérljej. Švab je bil iz Povirja domá, in prošt Schneider je njegov in vnukov Švabovih velik prijatelj!

Ker je pokojnik zaradi velike darežljivosti malo svetnega premoženja zapustil, bil je pogreb njegov jako priprost gledé zunanjega kinča, a sijajen gledé vdeležitve mnogih sobratov duhovnih in svetne gospóde. Bili so tudi neki imenitni gospodje njegovi duhovni sinovi. Vsem je priporočal, in sam se strogo držal, tega imenitnega dušnega pravila: Molitev, delo, terpljenje Nas pelje v večno življenje!

Božičnica.

Pred Betlehemom.

Osebe:

Arist, učenik tuje legije v službi kralja Heroda. Cirin, njegov gojencee in sin Cirinija, predsednika sirskega. Bar-Jona, mlad Betlehemec.

Neftali, mlad pastir iz betlehemske okolice, Izael, mlad Arabeec.

Na vojaški stražni postaji pred Betlehemom.

I. prizor.

Arist in Cirin.

Cirin. Ti tedaj praviš, učitelj, da je naš veliki pesnik Virgilij v prihodnost gledal, in da v svojih neumerljivih pesnih izvanredno bodočnost oznanuje?

Arist.

O tem se lahko sam prepričaš, Cirin. Poslušaj še enkrat verstice iz speva, kterega je pesnikov prijatelj pred kratkim iz Rima poslal:

(Razvije zvitek in bere.)

Prišli so časi, ko je orakelj napovedal;
In red nezmerjenih stoletij bode se prenovil.
Nebesa zemlji novo so rojenega poslala:
On bode iz božanstva vzela življenje božje svoje.
Vesoljnost mirno vladal v svojega očeta moči bo.
Odbila ura je, čas zdaj da sprejmeš svojo, pridi.
Otrok ti božji pridi, potomec velik Jupitra,
Glej, že vesoljnost se ti vsa priklanja, te pozdravlja.
Morje nezmerno, zemlja širna in nebo visoko,
Glej vse se veseli bodočega stoletja časa.
Oj mervica življenja, dih naj ognja mi vstane,
Da speval tvoje perve bi dobrote — in rad umerjem.

Cirin.

Virgilij znabiti slaví rojstvo cesarja Avgusta, ali pa kterega njegovih sinov, a ne kdo vé, kako skrivnostno in božje bitje, od vesoljnosti pričakovano.

Arist.

Dovoli, da ti iz zmote pomagam. Ta poezija ne meni našega velikodušnega cesarja, ne njegovih mlajših, in nobenega kraljeviča ne; temuč kralja poslanega iz nebes, ki bode iz božanstva vzela življenje svoje. Nisi li opazoval skrivnostnega, ki diha iz te poezije. In je nekaj božjega Svoje dni je Sibila celo imenovala deviško mater tega kralja.

Cirin.

Njeno ime?

Arist.

Marija.

Cirin.

Marija, oj, sladko ime, res vredno nebeške stvari! ustnicam prijetno ko med in ušesom ko serafska melodija.

Arist.

Delfiški orakelj izgovarjal je tudi skrivnostna imena. Ajshil upa na boga, dragega sinú nekega očeta, ki se bode daroval, da prevzame nezgodo Prometejevo, kteri je podoba človeškega rodú, kaznovanega po božji jezi. In med tem ko pesniki oživljajo to nado, jo veduh Platanov poterjuje. Spominjaj se onega čudnega dvogovora med Sokratom in Alcibijadom:

„Treba čakati, da Nekdo (Eden) pride, in nas poudči, kako se nam je obnašati proti Bogu in proti ljudem.“

Oj! kedaj pride oni čas? odgovori mali Periklejev sin; kdo je oni, ki nas bo učil? Vroče želim, tega Enega poznati. Da bi prišel in naše temine pregnal, kadar ga bode volja! Kadar bode oni dan prišel, bomo pokladali svoje dari Bogu; in upam od njega dobrote, da oni dan, oni veliki dan, ni več zelo daleč.

Cirin.

Da, učitelj; pri vsih ljudstvih bi bilo veselo in sveto gibanje.

Arist.

I koliko je od onega časa, ko so drugi v Galiji v temnih gozdih v skrivnostni kraj svojih svetišč postavili podobo in oltar devici, ki bode mati postala in njenemu božjemu sinu, kterega naš pesnik opeva:

Novorojeni pride iz nebá,
In božanstvo mu življenje dá.

Cirin.

Oj! kdaj pride ta srečni čas? Kdo je oni, ki nas bo teh reči učil? vroče željo imam, videti in poslušati učenika tako svečano naznanjenega. Odrešenika, kterega povsod rodovi pričakujejo. O, da že skoraj pride! Zdihujem po njem, kakor zdihuje od vročega solnca razbeljena zemlja po dobrotni kapljici hladne rose. Ali se vé, kje ima rojen biti?

2. prizor.

Bar-Jona, Arist, Cirin.

Bar-Jona (ki je slišal zadnje besede):

V Betlehemu na Judovskem!

Cirin.

O! si ti, Bar-Jona! ravno prav si prišel. Z imenitnim vprašanjem se ukvarjava, pojasni ga nama ti, ki si prost Izraelec po telesu, in Izraelu zvest po duhu, ki te vsi stanovi ko modrega spoštujejo.

Bar-Jona.

Poznam vzvišeni spev Virgilijev, ki sta ga brala, in poprejšne speve in celo to mojstersko delo, ki je tako rekoč navdihnjeno. To ni družega ko prestava naših starih prerokov, kateri so vse prerokovali: véliko stoletje, in rodovitnost in radost zemlje, in Gospoda Izraelovega, ki pride iz večnosti, kralja mirú, ki bode daleč razširil meje svojemu slavnemu kraljestvu, v Betlehemu ima rojen biti Izveličar sveta, Betlehem; kjer . . .

Cirin (mu seže v besedo.)

Betlehem, praviš, Bar-Jona, Betlehem, ta zali pa ponižni terg, pred katerim so naši šotore postavili, med smokvami in oljkami, katere osenčujejo to mirno zemljo.

Bar-Jona.

O ti Betlehem, ti si malo mestice v Judeji; vendar bode iz tebe prišel vojvoda Izraelov, ki pride od izhoda.

Arist.

Ti si navedel enega vaših prerokov?

Bar-Jona.

Da, gospod, prav tako, kakor mu sledi vaš véliki pesnik.

Arist.

Skrivnostni Orient! Če je verjeti povestim, nabranim po naših modrih od tu bivajočih ljudi, bode ta Judeja, kjer biva naša rimska vojska, podverglá si svet. Meni so ta izročila draga. In kadar gledam te judovske gore, kraj poln Boga in še znaujuoč stare čudeže, groza me navdaja in zdi se mi, kakor bi za njimi vzhajala juterna zarija dobe pričakovane. O! Cirin, ti molčeči hribi, to veličastno nebo, potoki in palme te tuje in slovesne zemlje, ali ti niso včasí dražji ko cve-toči griči ob Tfberi, in hrumeči verh kapitolski?

Cirin.

Kakor ti, učitelj, se tudi jaz ne morem odpovedati enacim nadam in občutkom.

Arist.

Pogum, Cirin! te sanje in te želje, ki tvojo dušo napolnujejo, so želje in sanje modrega.

Cirin.

Da, želim, pričakujem, kličem! in kaj bi bilo moje življenje brez te nade. A kdaj neki, Bar-Jona, kdaj bomo videli to izvanredno Dete?

Bar-Jona.

On je prišel. (Arist in Cerin kažeta začudenje in dvom.) Jaz vama rečem, da je prišel. Nebeško petje in prijazni pastirji so ga nam spoznati dali. Boren hlev si je izbral za palačo; jasli pa za svoj tron; in ponižni in mali, katerim se Bog naj raji razodeva, hitijo že k njemu, k Mesiju, k pričakovanju rodov.

(Dalje prih.)

Razgled po svetu.

Iz Rima. V tajnem konzistoriju 10 t. m. je bil med drugimi dunajski nadškof prečast. gosp. Jožef Gangelbauer imenovan za kardinala. O tej priliki so omenili svojo encikliko o framasonih, s katero je jeza cerkvenih sovražnikov še bolj skipela, cerkev pa med tem ima tolažbo v tem, da se katoličanov čednosti še bolj kažejo, so še bolj edini in stanovitni. Govorili so o razširjanji

katoliške vere po vesoljnem svetu, ktera toliko veselejše cvete, kolikor bolj je preganjana. Posebno se zdaj razširja po Ameriki, Avstraliji, Indiji, Afriki, kjer si nadškof Lavigerie posebne zasluge pridobiva. Sv. Oče so potem naznanili upanje, da se nadškofija v Kartagi zopet povzdigne, in oklicali so devet kardinalov.

Po želji sv. Očeta se je pri sv. Jeronimu v Rimu tudi za Jugoslovence vravnal vstav za više izobraženje duhovnov. Razposlalo je že pred nekaj časom ondotno vodstvo dotično naznanilo do hervaških, dalmatinskih in bosanskih škofov in že tega mesca se ima naprava pričeti. Vsaki škof iz omenjenih dežel ima pravico poslati po enega svojih duhovnov v to napravo na dve leti, da se izobrazi v bogoslovnih naukih na rimskem vseučilišu, še posebno v cerkvenem pravu. Kardinal Bartolini bode zavetnik tega vstava. Ta gospod je pisal slavno delo o ss. Cirilu in Metodu in je poseben prijatelj Slovanov; ravnatelj pa je znani naš prijatelj dr. Ivan Černčić, ki je tudi nam Kranjcem že premnoge postrežbe in dobrote činil.

Že davno smo naznanili, da tudi Čehi so dobili v Rimu svoj vstav in vsak izmed čeških škofov smé poslati dva svojih mladih duhovnov v Rim. Pričel se je 4. t. m. in ravnatelj mu je učenjak dr. Lorenzelli. —

Žalostno se poterjuje znani pregovor o greški čudni zvestobi (graeca fides.) Kako lepe reči so se slišale po turški vojski o razmeri med rimskim Stolom in Černogoro. Zdaj pa pišejo, da so katoličanom v glavnem černogorskem mestu Cetinju njih cerkev zaperli ter se ne smé v nji božja služba opravljati. Župniki tudi tistih katoliških srenj, ki so vsled zaduje vojske zedinjene s Černogoro, se brez vladnega privoljenja ne smejo ganiti iz svojih srenj. V Cetinji se ne smejo deliti ss. zakramenti, ter se morajo kersti, poroke goditi na sosednjem Avstrijskem. Živelo tlačanstvo, sužnjoljubnost černogorskih „sokolov!“ So bili pač pod Turkom ubogi katoličani bolj svobodni, kot so pod černogorskim jarmom! —

Ne manj žalostno je, da se tudi iz Poljskega in Ruskega slišijo britke pritožbe katoličanov zoper to, kako se s katoličani na Poljskem in Ruskem dela. „Moniteur“ v Rimu je večkrat prinesel britke naznanila o vedno hujšem stanu katoličanov na Poljskem in Ruskem, in slednjič pravi: Katoliški dnevnik vseh dežel so posnemali naše naznanila. Nadjamo se, da pri teh enoglasnih in prostovoljnih protestih bode carova vlada spreumela kako njena lastna korist in čast zahteva, da slovesne obetanja spolnuje, ki jih je delala, ter da ne bode terpela nadaljnih napadov na versko svobodo svojih zvestih katoliških podložnikov. —

Na Japonskem je oklicana verska svoboda; to bi bilo za katoličanstvo nezmerna korist, zanesti se pa ni dosti po naši misli. Sej taki ali saj podobni časi so že bili; prišel pa je nov kervolok, ki je kristjane še bolj mesaril kot kateri poprešnjih. Prelili so že silo keršanske kerví v tej nesrečni deželi in čas je res, da se satan s svojimi trinogi umakne. Bog daj katoličanstvu pravico in stalni mir.

Kitajsko. Frančiškanski mesečnik v Rimu naznanja, da misijoni tega reda v kitajskem cesarstvu med franko-kitajsko vojsko imajo dozda še mir. Vendar vzrok strahu ni jenjal, ker po mnogih krajih se očitno razodeva jeza pogauov proti keršanskim misijonarjem in tudi zoper vernike same. Zato je previdnost zahtevala, da so marsiktere zidanja poslopji in cerkev ustavili, ter se ne da prilika k preganjanju. List sklepa: „Prosimo Boga, da odverne vse nevarnosti, da se mir vstanovi, ter da v teh deželah katoliška vera ne prejenja razširjati se in cvesti.“

Francosko. Kolera, ki je na Laškem zelo pojenjala, je začela pa na Francoskem huje žeti, zlasti v Parizu,

kjer jih je n. pr. v enem dnevu zbolelo 138, umerlo pa 51. — Od 10. do 11. nov. jih je zopet zbolelo 152, umerlo 50.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v brat. molitev.

Zahvala.

Mati prav živo zahvalo naznanja N. lj. G. presv. Serca za uslišani dve serčni prošnji in še dalje priporočila sina v molitev za stanovitnost. M.

Koledar za prihodnji teden:

24. listopada. S. Krizogen. — 25. S. Katarina. — 26. S. Maver. — 27. S. Valerijan. — 28. S. Mortulan. — 29. S. Janez od Križa. — 30. Perva adventna nedelja. S. Andrej ap.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Čast. g. Fr. Gnjezda, prof. in katehet na teržaški višji realki, je umerl 13. t. m. po dolgi bolezni, previden s ss. zakramenti za umirajoče. Rojen je bil l. 1822 na Vojskem nad Idrijo, posvečen kot duhoven teržaške škofije l. 1848. Bog mu daj večni mir!

Presvitli cesar so po toči poškodvanim srenjam Kerško, sv. Križ in Cirklje podarili 1000 gld.; za popravo in razširjanje podružnice sv. Nikolaja v Litiji pa 200 gld. Tudi podružnica Strukljeva vas na Notranjskem je dobila od Nj. Veličanstva 100 gld.

Linski škof Rudigier je na birmovanji nevarno zbolelin je bil 18. t. m. slovesno previden s ss. zakramenti za umirajoče.

V Parizu kolera zdaj precej razsaja, pa tudi v Londonu se je neki pričela, in v Rimu se zdaj zopet huje razodeva; 18. t. m. jih je v Rimu umerlo 30 za kolero.

V god presvitile cesarice 19. t. m. so vse šole imele prosto in vsa mladina je bila pri sv. maši.

Da novi škof milgsp. Jakop Misija 30. t. m. še ne bodo posvečeni, je gotovo; negotovo pa kdaj ravno se bo to zgodilo. Štajarski gospodje so prelepe in dragocene spominke svojemu vzvišenemu rojaku podelili za slovo, kar dopis v „Slovenca“ obširno popisuje.

Preč. g. Fr. Juvancić, častni kanonik in dekan pri Novi cerkvi, starosta lavant. duhovšine, je umerl v starosti 83 lét. R. I. P.

Smodke in smodkovci. V prvem polletju letos se je popuhalo 31 milijonov smodk več, kakor v prvi polovici lanskega leta; v vsem skupaj letos okoli 747 milijonov. — Sej pa tudi že vsakemu smerkovcu molí smodka izpod nosa. Vprašanje je, kakošen vpljiv bode to imelo do mehkih možgán mladine? Pravijo, da je vedno več norcev; saj norišnice se pogosto morajo nove zidati: ali ni morebiti tudi tobakov strup med vzroki, ki marsiktere otrapá? Da mnogi odrašeni zgledaj shirajo in umerjó,

ali pa sploh v naj boljših letih za rabo niso, je komaj dvomiti, da je smodkanje môra njihovega življenja.

K temu kratka dogodbica, ktera kaže, kako krotke dušice že znajo smodkati:

Ravno pretekle dni v mraku me na vélikem tergu sreča pobčik, ki je bil res le malo palcev visok. V eni roki je držal torbico, v drugi tléčo smodko. Z roko, v kateri je imel smodko, zgrabi v naglici tudi klobuček, nad katerim ogurek v mraku kakor zvezda svitlo njemu nad glavo sveti; zdaj se lepo odkrije, potem mi naredí še „kompliment“ in reče dosti pobožno: „Hvaljen bodi J. K.“ — Nočem natolcevati, odkod je ta „knof“ dobil soldke za smodke, skušnjava pa je blizo misliti, da bi jih tudi doma izmaknil ali od tega odšipnil, kar je dobil od matere za štacuno, ako jih od drugod nima.

To uči, da otročje smodkanje je na več strani nevarno. Še manj bi hotel terditi, da bolj odrašenim švigovcem vselej po pošteni poti smodka v zobe pride.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. župnik Javorski M. Jereb 5 gld. — Neimenovana „za duše v vicah“ 2 gld. — Po čast. g. župniku Fr. Riharji blaga družina za enega ondotnih dijakov 15 gld. — Čast. g. K. Čigon 1 gld. — „Zarad uslišane prošnje“ 1 gld. — G. Al. Jelovšek, posestnik, 3 gld. (za bos. štud.). — Čast. g. župnik J. Dolžan 1 gld. 50 kr.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Neimen. 2 gld. — S Križa čast. g. Ant. Berce 1 gld. 4 kr.

Za usmiljene Sestre v Adrianopolu: Neimen. 5 gld.

Za afrikanski misijon: Iz Kom. po čast. g. župn. M. Tavčarji 5 gld. 50 kr.

Za sveto Detinstvo: Vodicensis 4 gld. — Čast. g. župnik J. Dolžan 2 gld. 50 kr.

Za misijone: Čast. g. župnik J. Dolžan 5 gld.

Za zvonove v Serajevu: Neimenovana 10 gld.

Za Bosno: Neimenovana 2 gld.

Za cerkev v Želumljah: Neimenovana 1 gld.

Za družbo sv. Leopolda: Čast. g. župnik T. Kajdiž 2 gld.

Za napravo zvonov pri cerkvi Jezusovega presv. Serca: Barou Mayer & Mehlhof 10 gld. — Janez Jelenč 5 gld. — Aljaž Jakob 2 gld. — Zic Nikol., vojaški župnik, 5 gld. — Samostan presv. Serca Jezusovega 1 gld. — Kosar Fr., kanonik, 5 gld. — Krištofič Lovro, župnik, 5 gld. — Hönigman Fr. kapl., 3 gld. — Šmalc Karolina 1 gld. — Muhovic Blaž, kapl., 1 gld. — Finc Ant., župnik, 3 gld. — Jereb Fr. župnik, 2 gld. — Žonta Karolina 5 gld. — Hudovernik Fr., župnik, 5 gld. — Šlibar Martin, dekan, 5 gld. — Gerber Jožef, bukvovez, 5 gl. — K. P. 1 gl. — N. Z. 1 gl. — Fr. Lotrič 1 gl. — Juvan Ivan katehet 1 gld. — Legan Fr. 3 gld. — Tušar Gregor profesor 4 gld. — Sušnik J. kaplan, 5 gld. — Fajdiga Janez, vojaški duhoven, 5 gld. — Dernovšek Juri, administrator, 2 gld. — Molek Martin, kaplan, 5 gld. — Derčar Martin, župnik, 5 gld. — Žark Marija 5 gld. — Rožič Al. župnik, 5 gld. — Volčič Janez, 20 gld. — Volčič Anton, 10 gld. — Zalokar J. kaplan, 5 gld. — Vidergar Jonez, kaplan, 3 gld. — Koderman Urša 5 gld. — Dobrepoljski 3 gld. — Košir Tomaž, posestnik, 5 gld. — Ogradi Fr. korar, 5 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

Fr. J. v Šm.: Vse se bode opravilo. Pozdravljen. — G. Il-č: Naročili zal. zarad „Dan.“ — G. Henr.: Prav dobro, si Tibi licet.